Marlena Pieniążek*
Monika Zielińska*

WOLONTARIAT JAKO FORMA AKTYWNOŚCI PROSPOŁECZNEJ MŁODZIEŻY STUDENCKIEJ

Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada,
lecz przez to, kim jest;
nie przez to, co ma,
lecz przez to, czym dzieli się z innymi
Jan Paweł II

Współcześnie obserwujemy narastającą tendencję do podejmowania przez jednostki i grupy działań pomocowych na rzecz osób w różnoraki sposób upośledzonych społecznie. Nagłośnione medialnie wołanie o pomoc wywołuje natychmiastową, solidarnościową reakcję społeczną, wraz z którą rusza lawina zbiórek pieniężnych i akcji charytatywnych (Nowak, 2009). Wspieramy chętnie osoby poszkodowane przez los, solidaryzujemy się z potrzebującymi, uczestniczymy w akcjach, angażując się w inicjatywy organizacji takich jak: Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Fundacja TVN *Nie jesteś sam* czy Fundacja Polsat. Jesteśmy tym samym otwarci na problemy innych oraz gotowi nieść im pomoc. Czy jednak równie chętnie poświęca swój czas na bezpłatną pracę na rzecz innych osób młodzież akademicka?

Niniejszy artykuł przedstawia wyniki pilotażowych badań na temat zainteresowania studentów pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego działaniami wolontarystycznymi podejmowanymi na rzecz społeczności lokalnej, ukazuje motywy podejmowania owych działań, jak również powody braku zaangażowania w wolontariat.

CHARAKTERYSTYKA WOLONTARIATU

Wolontariat przez wielu autorów ukazywany jest jako nowa forma pomocy mająca zaledwie trzydziestoletnią historię. Potocznie jednak rozumiany znajdował swoje odzwierciedlenie w działaniach wielu pokoleń, dlatego też definiując jego pojęcie nie można pominąć wcześniejszych działań o charakterze zbliżonym do wolontariatu (Braun, 2012).

* Uniwersytet Rzeszowski.

W *Słowniku wyrazów obcych* J. Tokarskiego słowo wolontariat z łacińskiego *voluntarius* – dobrowolny, chętny, definiowane było jako bezpłatna forma stażu w szpitalu lekarza zdobywającego specjalizację. Wolontariuszem natomiast nazywano praktykanta pracującego bez wynagrodzenia w celu zaznajomienia się ze specyfiką zawodu lub ochotnika w wojsku (Tokarski, 1980). Współcześnie termin ten oznacza bezpłatną, dobrowolną, ochotniczą i świadomą pracę stałą lub okazjonalną na rzecz innych, z wyłączeniem rodziny, przyjaciół i znajomych (Górecki, 1999). Podobne rozumienie wolontariatu przedstawia H. Kiedewicz-Nappi, dla której wolontariat stanowi „nieodpłatne, świadome oraz dobrowolne działanie na rzecz innych osób, społeczności czy organizacji, wykraczające poza więzi rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie" (2005, s. 283). J. Chrapek (2001) natomiast wolontariat określa jako zróżnicowany ruch społeczny, który można opisać, wskazując istotne elementy. Opiera się on na bezinteresownej woli służenia innym i nie jest motywowany chęcią znalezienia pracy i zarobku, a zaangażowanie wolontariusza jest dobrowolne. Wolontariat zakłada również pewną ciągłość i systematyczność w działaniach podejmowanych bezpośrednio na rzecz najbardziej potrzebujących (Chrapek, 2001). Zdaniem Jana Pawła II wolontariat, zwłaszcza dla ludzi młodych, powinien być szkołą życia, przyczyniając się do ich wychowania w kulturze solidarności i otwartości, w gotowości do dania daru z siebie (2001).

Obok wolontariatu fundamentalnymi filarami działalności prospołecznej są niewątpliwie: altruizm i filantropia. Pojęcie altruizmu zostało sformułowane w 1830 roku przez A. Comte'a, który głosił hasło *vivre pour autrui,* czyli żyć dla drugich (Łobocki, 1998). Termin ten używamy celem określenia bezinteresownego kierowania się w swym postępowaniu dobrem innych; to gotowość do poświęceń, troska o los innych ludzi (Zgółkowa, 1994). „Zakłada ono zrzeczenie się pewnych praw osobistych na rzecz obowiązków wobec innych ludzi" (Łobocki, 1998, s. 9).

Drugim określeniem identyfikowanym z wolontariatem jest filantropia, z greckiego *philanthropia,* czyli dobroczynność, udzielanie pomocy potrzebującym (Sobol, 1995). „Znaczenie tego terminu jest szerokie i rozumiane jako niesienie pomocy, przekazywanie wiedzy i poświęcenie" (Nowak, 2009, s. 52). Zdaniem jednak K. Braun (2012) filantropia obecnie kojarzona jest bardziej z udzielaniem pomocy i wsparcia materialnego, podczas gdy wolontariat nie zakłada wkładu materialnego, ale głównie konkretną pomoc.

Współcześnie obserwujemy, iż powszechne rozumienie wolontariatu jako działalności służebnej, skupionej wyłącznie na pomocy osobom słabszym, chorym i pokrzywdzonym przez los, odchodzi w zapomnienie, bowiem wolontariat sytuuje się w różnych sferach życia społecznego i w obszarze realizacji różnych świadczeń, takich jak np.: działanie w kulturze, sporcie i edukacji, działalność na rzecz rozwoju lokalnego i demokracji (praca na rzecz mniejszości narodowych), działanie w sferze ekologii czy działalność w centrach i organizacjach ukierunkowanych na wspieranie ruchu samopomocowego i wolontariatu o zasięgu lokalnym (Kromolicka, 2008).

Ze względu na rodzaj świadczonej pomocy oraz czas poświęcony na działanie

w wolontariacie upowszechnił się wolontariat stały, akcyjny i zagraniczny. W wolontariacie stałym wolontariusz na stałe jest związany z jakąś organizacją czy instytucją, regularnie wykonując swoje zobowiązanie. Ponadto wolontariusz podpisuje z organizacją umowę o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych. Wolontariat akcyjny natomiast angażuje wolontariuszy do pracy przy jednorazowej bądź cyklicznej akcji, odbywającej się raz na pół roku lub raz na kwartał. Przykładem takiego rodzaju wolontariatu jest finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Trzeci rodzaj omawianej działalności to wolontariat zagraniczny, umożliwiający międzynarodową wymianę wolontariuszy, który cieszy się szczególnym zainteresowaniem wśród młodzieży i studentów jako jedna z możliwości łączenia przyjemności i przygody z pożytkiem i działaniem na rzecz osób potrzebujących (Kromolicka, 2008).

W Polsce ze zorganizowaną działalnością wolontarystyczną spotykamy się od roku 1989 wraz z rozwojem organizacji pozarządowych. Od 1995 roku powstają Centra Wolontariatu zajmujące się rozpowszechnianiem idei wolontariatu oraz wspieraniem instytucji i osób zainteresowanych pracą ochotniczą, a od 2003 roku wolontariat jest uregulowany prawnie Ustawą *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Braun, 2011). Warto podkreślić, że rozwój społeczno-gospodarczy Polski oraz formowanie się społeczeństwa informacyjnego sprawiły, iż wolontariat stał się jednym z najszybciej rozwijających się zjawisk trzeciego sektora. W dobie budowania gospodarki opartej na wiedzy szczególnego znaczenia nabiera wysoki poziom kwalifikacji, kreatywności i innowacyjności, a także konieczność kształtowania gotowości do działania oraz indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za społeczne problemy. Udział osób i społeczeństwa w działaniach wolontarystycznych pomaga człowiekowi zaspokajać potrzebę niesienia pomocy innym, umożliwia pożyteczne i racjonalne zagospodarowanie wolnego czasu, a także uzyskanie umiejętności i, co ważne, doświadczeń potrzebnych do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy (Inglot i Szempruch, 2009).

Ponadto zachowania prospołeczne wolontariuszy są inspirowane głównie motywacją:

- altruistyczną – potrzeba dopełnienia wartości własnego życia bezinteresowną pracą dla innych, współczucie dla osób bezradnych i cierpiących,
- zadaniową – doświadczenie i powinność zawodowa, neutralizowanie niedostatku i bezduszności profesjonalnej opieki medycznej,
- ideologiczną – przeżycia religijne, rodzinne wzory służby społecznej,
- egoistyczną – potrzeba sprawdzenia siebie, dorównania innym, podniesienia swojego prestiżu w oczach otoczenia, pozyskanie nowych umiejętności umożliwiających zdobycie płatnej pracy,
- afiliacyjną – poszukiwanie kontaktów z innymi ludźmi czy środowiska osób podobnie myślących i odczuwających (Górecki, 1999).

Warto podkreślić, że najczęściej mechanizm zachowań prospołecznych wolontariuszy jest polimotywacyjny, dlatego też trafniejsze jest wiązanie ich nie z pojedyn-

czym motywem, ale z hierarchią motywów, o której decyduje struktura osobowości, środowisko społeczne, etap biografii oraz sytuacja (Górecki, 1999).

ZAANGAŻOWANIE MŁODZIEŻY STUDENCKIEJ W DZIAŁANIA WOLONTARYSTYCZNE – RAPORT Z BADAŃ

Jaki jest poziom wiedzy studentów na temat wolontariatu? Czy chętnie włączają się w działania na rzecz osób potrzebujących? Jaki rodzaj pracy wykonują i dlaczego angażują się w wolontariat? Dlaczego warto być wolontariuszem? Te i inne pytania stanowić będą główne rozważania niniejszej części artykułu.

W celu określenia działalności wolontarystycznej młodzieży przeprowadzono badania sondażowe (o charakterze pilotażowym) wśród studentów studiów stacjonarnych kierunku pedagogika na Uniwersytecie Rzeszowskim. Łącznie badaniami objęto 174 respondentów z czego 97,1% stanowiły kobiety. W postępowaniu badawczym wykorzystano technikę ankiety.

Społeczna charakterystyka badanej grupy przedstawia się następująco: zdecydowana większość respondentów to mieszkańcy wsi (63,8%), w miastach do 100 tys. obywateli zamieszkuje 23,0% studentów, a 13,2% badanych to mieszkańcy miast powyżej 100 tys. Sytuacja materialna badanych studentów przedstawia się w sposób dość zróżnicowany, bowiem 48,9% badanych określa ją jako dobrą, 42,5% uznaje za przeciętną, a 6,3% za bardzo dobrą. Na złą sytuację materialną wskazuje zaledwie 4 studentów.

Analiza zebranego materiału pozwoliła odpowiedzieć na pytanie: czym dla badanych respondentów jest wolontariat? Wśród odpowiedzi na tak sformułowany problem przeważały określenia podkreślające, iż jest on bezinteresowną pomocą osobom w potrzebie, wykonywaną bezpłatnie i dobrowolnie. Warto jednak zauważyć, że definicji, w których znalazły się wszystkie powyższe elementy, było naprawdę niewiele. Studenci bowiem w swych wypowiedziach ujmowali jeden z powyższych wyznaczników wolontariatu: *to działanie mające na celu bezinteresowną pomoc drugiemu człowiekowi*, *bezinteresowna pomoc innym*, *pomoc innym*, *bezinteresowna pomoc.* To nieliczne przykłady wypowiedzi podkreślających bezinteresowny charakter działań wolontarystycznych; działań podejmowanych z korzyścią nie dla podmiotu, lecz dla dobra innych osób. Innym istotnym wyróżnikiem wolontariatu, na który zwracali uwagę badani, jest jego bezpłatny oraz dobrowolny (nieprzymuszony) charakter. Oto przykłady wypowiedzi respondentów akcentujące owe elementy: to *dobrowolna pomoc innym, za którą nie otrzymuje się wynagrodzenia*, *forma działalności non-profit, która ma na celu bezinteresowną pomoc potrzebującym*, *bezinteresowna pomoc innym, która dla nas jest ciekawym doświadczeniem, mile spędzonym czasem i mimo że nie mamy zysków, to tak naprawdę zyskujemy wiele.*

Uzyskane dane wskazują, że wśród przebadanych respondentów niecała ich połowa, to jest 41,4%, zaangażowana jest w działania wolontariatu. Ta coraz bardziej

popularna forma aktywności prospołecznej skupia ochotników oferujących pomoc, szczególnie dzieciom. Wolontariusze bowiem deklarują pomoc i prowadzenie zajęć z dziećmi w szkołach, w domach dziecka, szpitalach, jak również hospicjach. Wielu studentów wspomaga również organizacje świadczące pomoc osobom biednym, niepełnosprawnym, odrzuconym i wyalienowanym społecznie. Z badań wynika, że 73,6% wolontariuszy angażuje się w pracę przy jednorazowych akcjach, pozostali natomiast podejmują działania na rzecz potrzebujących w ramach wolontariatu stałego, z czego 16,7% badanych uczestniczy w nim już ponad rok.

Zapytani o główne powody angażowania się w wolontariat studenci wskazali w szczególności potrzebę pomagania innym (84,7%), poczucie satysfakcji i spełnienia w wyniku pomocy potrzebującym (77,8%), jak również chęć zdobycia doświadczenia zawodowego (45,8%). 26,4% wolontariuszy tłumaczy swoje zaangażowanie zwiększeniem poczucia własnej wartości, zaś 20,8% badanym wolontariat umożliwia poznanie nowych ludzi i nawiązanie nowych relacji. Identyczny procent osób (20,8%) tłumaczy swój udział w wolontariacie chęcią oderwania się od monotonii dnia codziennego oraz możliwością zagospodarowania wolnego czasu. Zaprezentowane wyniki wskazują, że zachowania prospołeczne wolontariuszy inspirowane są w szczególności motywacją altruistyczną, jak i zadaniową.

Jakie korzyści zdaniem studentów płyną z bycia wolontariuszem? Niewątpliwie angażowanie się w działania prospołeczne rodzi szereg pozytywnych skutków, wśród których badani wymienili na dwóch pierwszych miejscach: zdobycie doświadczenia (51,4%) oraz nabycie nowych umiejętności interpersonalnych (43,1%), zwracając tym samym uwagę na rozwój swoich kompetencji społecznych. 38,9% badanych wolontariat umożliwia zaspokojenie potrzeby bycia potrzebnym, zaś 31,9% wolontariuszy upatruje w nim możliwość samorealizacji, rozwoju swojego potencjału i swoich talentów. Cytując H. Kiedewicz-Napii, można powiedzieć, że „wolontariat jest tą formą działalności, która naturalnie sprzyja osiąganiu równowagi w rozwoju intelektualnym, emocjonalno-motywacyjnym oraz społecznym" (2005, s. 287).

Respondentów zapytano również, dlaczego ich zdaniem młodzi ludzie nie angażują się tak chętnie w wolontariat i jakie działania należałoby podjąć, by skutecznie zmienić taki stan rzeczy. Zdaniem 36,1% studentów współcześnie młodzi ludzie nie wykazują zainteresowania bezinteresowną i bezpłatną pomocą innym osobom. Jednakowy procent badanych, to jest 18,1%, zwróciło uwagę na brak odpowiedniej motywacji młodych osób, jak również na brak atrakcyjnej promocji wolontariatu. Na brak czasu skierowało swoją uwagę 15,3% badanych, pozostali zaś ten stan rzeczy tłumaczyli brakiem wiary we własne możliwości, lenistwem oraz lekceważeniem tej formy pomocy. Wolontariusze zgodnie przyznali, że działania o charakterze wolontarystycznym powinny być lepiej rozpowszechnione, a ich promocja winna mieć miejsce już w szkole. Badani zwrócili również uwagę na potrzebę wytworzenia i rozbudzenia wśród młodzieży pozytywnej motywacji do podjęcia bezpłatnej pracy na rzecz organizacji i osób potrzebujących. W działania promujące wolontariat powinni

zaangażować się w szczególności wolontariusze, którzy by swoją postawą i przykładem promowali idee wolontariatu.

Aby uzyskać odpowiedź na pytanie, czy istnieje zależność pomiędzy aktywnością prospołeczną młodzieży studenckiej a jej miejscem zamieszkania, sytuacją materialną, posiadaniem rodzeństwa, jak również praktykowaniem wiary, przeprowadzono test niezależności c^2. Weryfikacji poddawano każdorazowo hipotezę o braku zależności pomiędzy wyróżnionymi cechami. Wynik testu przedstawiono w Tab. 1.

Tab. 1. Wyniki testu c^2 na niezależność cech

Zależność pomiędzy poczuciem własnej skuteczności a:	**Wartość statystyki testowej c^2**	**df**	**p**
Miejsce zamieszkania	4,28	3	0,232
Sytuacja materialna	0,29	3	0,961
Posiadanie rodzeństwa	0,04	1	0,848
Praktykowanie wiary religijnej	0,79	1	0,375

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badań własnych.

Badania nie ujawniły statystycznie istotnej zależności pomiędzy aktywnością prospołeczną młodzieży a wymienionymi wyżej zmiennymi. W związku z tym można przypuszczać, że działalność prospołeczna młodzieży nie jest podyktowane miejscem zamieszkania, sytuacją materialną, liczbą posiadanego rodzeństwa ani faktem praktykowania wiary.

Ponadto z badań wynika, że 58,6% respondentów nigdy nie poświęciło nieodpłatnie czasu na działania prospołeczne. Jakie są najczęstsze powody powyższej bierności studentów? Ankietowani nie angażują się w wolontariat głównie z powodu braku czasu (47%), braku odpowiedniej motywacji (27%), jak również rzetelnych informacji na temat możliwości podjęcia bezinteresownej pomocy osobom potrzebującym (15%). Pozostali ankietowani wskazują na brak wiary we własne możliwości, jak również brak odpowiednich umiejętności. Zapytani jednak o to, czy w przyszłości chcieliby zaangażować się w działania wolontariatu – 43% respondentów odpowiedziało twierdząco, natomiast ponad połowa ankietowanych była niezdecydowana. Powyższy stan rzeczy spowodowany może być brakiem możliwości podjęcia działań prospołecznych przez ankietowanych, jak również nieodpowiednią promocją tej formy pomocy. Badania ujawniły jednak, iż gdyby studenci mieli lepszy dostęp do wolontariatu, i tym samym możliwość udziału w wydziałowym wolontariacie studenckim, to znaczna ich większość, to jest 80%, chętnie zaangażowałaby się w owe działania.

Poszukując głębszych przyczyn braku zaangażowania badanych w działania prospołeczne, zapytano ich o to, czy ktoś z ich rodziny i znajomych był kiedyś lub jest obecnie zaangażowany w podobne działania. Badania wykazują, że w gronie najbliższych

członków rodziny ankietowani nie mają zbyt wielu osób, które nieodpłatnie i bezinteresownie świadczą swoją pomoc innym osobom (13,7%), w odróżnieniu do grupy znajomych, na którą wskazało 72,5% badanych. Można przypuszczać, że podejmując działania prospołeczne, młodzież nie otrzymuje wsparcia w domu rodzinnym.

Badania A. Tuziaka na mieszkańcach Rzeszowa wskazują, że na końcu listy cech pożądanych u własnych dzieci znajduje się właśnie bezinteresowność (Tuziak, 2005). Dlatego też warto w tym miejscu zaznaczyć, jak ważną rolę w kształtowaniu prawidłowych postaw społecznych odgrywa rodzina, w ramach której człowiek wkracza w świat wartości moralnych, uczy się tolerancji, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka oraz szacunku dla innych osób. To dzięki atmosferze domowego ogniska, wzorcom wyniesionym z domu, jak również postawom prospołecznym rodziców dziecko kształtuje swoją wrażliwość, a także chętniej włącza się w pomoc potrzebującym. Wychowanie moralne w rodzinie jest „wstępem do prawidłowego budowania postaw w stosunku do innych ludzi. Wprowadza dzieci w przestrzeń relacji podmiotowo podmiotowych. Wskazuje w sposób naturalny na potrzebę szacunku do człowieka" (Murat, 2011, s. 205).

Podsumowując powyższą analizę, należy podkreślić, że pomimo tego, iż młodzieży współcześnie zarzuca się brak zaangażowania w sprawy społeczne, zamykanie się w *czterech ścianach własnego mieszkania*, przenoszenie się z życia realnego w świat wirtualny, jak również zbytnie skoncentrowanie na sobie i swoich problemach, to wyniki badań prezentowane w niniejszym artykule pokazują, że badani studenci podejmują szereg bezinteresownych działań skierowanych na różne sfery życia społecznego.

ZAKOŃCZENIE

Przeprowadzone badania pozwalają z optymizmem prognozować dalsze zaangażowanie przyszłych pedagogów w działania prospołeczne oraz ich chęć inspirowania i motywowania do podobnych zachowań swoich znajomych, przyjaciół, jak również uczniów i podopiecznych. Wolontariat bowiem „jest nie tylko aktem filantropii wobec potrzebujących czy też troski o dobro wspólne, ale jest formą życia wynikającą z określonej wrażliwości człowieka, ukształtowanej świadomością, iż człowiek jako osoba odnajduje się i realizuje poprzez bezinteresowny dar z siebie" (Chrapek, 2001).

Dawanie innym jest szczególnym wyrazem własnego człowieczeństwa, a skuteczni wolontariusze są symbolami wierności wobec takich cnót, jak dyskretność, wierność, skłonność do wspaniałomyślności, skłonność do współodczuwania czy okazywania uprzejmości (Ossowski, 2013).

Należy pamiętać, iż wolontariat to postawa, stałe podejmowanie działań na rzecz potrzebujących. Nie można powiedzieć, że wolontariuszem jest ten, kto przez dwie godziny w tygodniu pomaga dziecku w świetlicy odrabiać lekcje, a nie dostrzega obok siebie osoby, której trzeba ustąpić w autobusie miejsca. Wolontariat jest zatem pewnym profilem osobowości otwartej na drugiego człowieka (Braun, 2007). Staje

się on swego rodzaju normą społecznego działania, swoistym antidotum na postępującą dehumanizację życia społecznego, naznaczoną brakiem wrażliwości na cierpienie i krzywdę innych, postawami obojętności oraz bierności w obliczu przemocy i agresji (Nowak, 2009).

LITERATURA

Braun, K. (2007). Wychowanie ku „cywilizacji miłości" poprzez zaangażowanie wolontarystyczne młodzieży. W A. Rynio (red.), *Wychowanie chrześcijańskie: między tradycją a współczesnością.* Lublin.

Braun, K. (2011). Wolontariat w służbie rodziny. W J. Kułaczkowski (red.), *Leksykon pedagogiki rodziny*. Warszawa.

Braun, K. (2012). *Wolontariat – młodzież – wychowanie*. Lublin.

Chrapek, J. (2001). *Dzielmy się miłością – Wolontariat*. Pobrano z http://mateusz.pl/czytelnia/jch-wolontariat.htm

Górecki, M. (1999). Wolontariat. W D. Lalak i T. Pilch (red.), *Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej*. Warszawa.

Inglot, J. i Szempruch, J. (2009). Motywy i okoliczności podejmowania pracy wolontariackiej – komunikat z badań przeprowadzonych wśród wolontariuszy z województwa podkarpackiego. W R. Borzyszkowska, E. Lemańska-Lewandowska i P. Grzybowski (red.), *Zeszyty naukowe forum młodych pedagogów. Przy komitecie nauk pedagogicznych polskiej akademii nauk. Zeszyt 13 Edukacja a praca*. Bydgoszcz.

Jan Paweł II. (2001). *Miłość najwspanialszą formą ewangelizacji.* Przesłanie Papieża na zakończenie Międzynarodowego Roku Wolontariatu. Watykan, 5 grudnia.

Kiedewicz-Nappi, H. (2005). Znaczenie wolontariatu w uspołecznieniu uczniów gimnazjum i liceum akademickiego. W W. Limont i J. Cieślikowska (red.), *Wybrane zagadnienia edukacji uczniów zdolnych. Tom II. Uczeń – nauczyciel – edukacja*. Kraków.

Kromolicka, B. (2008). *Wolontariat.* W T. Pilch (red.), *Encyklopedia pedagogiczna XXI w.* Warszawa.

Łobocki, M. (1998). *Altruizm a wychowanie*. Lublin.

Murat, M. (2011). Wychowanie moralne dziecka w rodzinie. W J. Kułaczkowski (red.), *Leksykon pedagogiki rodziny*. Warszawa.

Nowak, B. (2009). Trzy filary działalności prospołecznej: altruizm – wolontariat – filantropia. Odniesienia pedagogiczne. W H. Marzec i C. Wiśniewski (red.), *Rodzina na początku III tysiąclecia – obraz przeszłości i teraźniejszości. Tom II*. Piotrków Trybunalski.

Ossowski, R. (2013). Znaczenie wolontariatu w Uniwersytetach Trzeciego Wieku. W P. Grzybowski i B. Kunach (red.), *Seniorzy w działaniu. Słuchacze Kazimierzowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku i działalność wolontaryjna*. Bydgoszcz.

Sobol, E. (1995) (red.). *Słownik wyrazów obcych. Wydanie nowe.* Warszawa.

Tokarski, J. (1980) (red.). *Słownik wyrazów obcych.* Warszawa.

Tuziak, A. (2005). Mieszkańcy Rzeszowa wobec przemian w sferze publicznej. W K. Kaszuba i Z. Sokół (red.), *Rzeszów dawny i współczesny. Społeczeństwo*. Rzeszów.

Zgółkowa, H. (1994) (red.). *Praktyczny słownik współczesnej polszczyzny, Tom I*. Poznań.

WOLONTARIAT JAKO FORMA AKTYWNOŚCI PROSPOŁECZNEJ MŁODZIEŻY STUDENCKIEJ

Słowa kluczowe: wolontariat, społeczeństwo, działalność prospołeczna, studenci

Streszczenie: Wolontariat, filantropia i altruizm to pojęcia na tyle do siebie podobne, że często są zupełnie są ze sobą mylone. Pojęcia te, choć są różne, to jednak wzajemnie na siebie oddziałują i się przenikają, tworząc tym samym filary działalności prospołecznej. Wolontariat rozumiany jako dobrowolne, nieodpłatne i świadome działanie na rzecz innych osób lub społeczności, stanowi jedną z najbardziej szlachetnych postaw człowieka. Celem niniejszej pracy jest określenie zainteresowania studentów działaniami na rzecz społeczności lokalnej, jak również ustalenie istoty i roli wolontariatu w życiu młodzieży akademickiej.

VOLUNTARY SERVICE AS A FORM OF UNIVERSITY STUDENTS' PRO-SOCIAL ACTIVITIES

Keywords: volunteering, society, pro-social activity, students

Abstract: Volunteering, philanthropy and altruism as concepts are so much alike that they are often confused. Although these concepts are different, they interact with each other and interpenetrate, creating the pillars of pro-social activities. Volunteering, understood as a voluntary, unpaid and conscious action for other people or the community, is one of the most noble human behaviors. The aim of this paper is to determine the extent of students' involvement in pro-social projects, as well as to define the nature and role of volunteering in the lives of young people.